

Волкова Анастасія – магістрант факультету іноземної філології
Державного закладу

«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Мисик Ірина Георгіївна – доктор філософських наук, професор, декан
факультету української філології Державного закладу «Південноукраїнський
національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

НАУКОВЕ ЗНАННЯ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ

Протягом історії люди виробляли різні способи формування світогляду, тобто пізнання та освоєння навколишнього середовища. Одним з таких способів є наука. Це широко відоме слово, але мало хто замислюється над його значенням. Розуміння ролі та місця науки в житті людей являє собою складний процес, який триває й донині. Тому метою нашої роботи є виявлення відмінностей між поняттями «наука», «лженаука», «паранаука» та «науковий кіч».

Уперше проблему демаркації цих понять взяли розв'язувати неопозитивісти та критичні раціоналісти: Г. Фреге, Б. Рассел, К. Поппер, Т. Кун та ін.

В ході дослідження було сформовано декілька вдалих визначень зазначених термінів. Наука – форма суспільної свідомості та духовної діяльності людей, яка націлена на виробництво знань про природу, суспільство, людину і саме, пізнання, що має за мету досягнення істини і відкриття об'єктивних законів дійсності на основі узагальнення реальних фактів у їх взаємозв'язку, для того щоб передбачати тенденції розвитку дійсності та сприяти їх зміні.

Лженаука – псевдотеорії, які претендують на науковість. Це зовнішні наукоподібні концепції, за допомогою яких автори пояснюють будову світу або історію людства. Вони базуються на помилкових дослідженнях.

Паранаука – багаточисельні вчення парапсихологів, астрологів, "нетрадиційних цілителів". Вони нагадують наукові теорії, але мають принципову іншу будову, їх неможливо заперечити і тому, з точки зору нормальної науки, вони не мають сенсу.

Науковий кіч – масова продукція, розрахована на зовнішній ефект. Для неї характерні: поверховість, недостатня глибина дослідження, методична бідність, принцип повторення чужих досліджень.

В рамках порушеного питання особливостей наукового пізнання розглядалися також його функції та проблеми класифікації наук.

Таким чином, можна зробити висновок, що наука – багатоаспектне поняття, та оскільки всі сторони наукового знання знаходяться в бурхливому розвитку, кількість спроб дати найточніше визначення зростає та й зростатиме надалі, а це робить неможливим змогу знайти одне трактування та взяти його за основу. Але варто підкреслити, що термін «наука» включає в себе процеси пошуку об'єктів наукового пізнання, планування та розробку, дослідження цих явищ, та крім того, систематизацію та узагальнення отриманих даних. В той же час «лженаука», «паранаука» та «науковий кіч» мають справу з неперевіреною, часто недостовірною інформацією, яка не проходила зазначені етапи формування наукового матеріалу.